
Autora: Maria Homs

Tutora: Núria Mas

El *procés* català

El «procés català» ha estat un dels fets més presents i destacats de la vida col·lectiva d'aquests darrers anys al nostre país. Però aquesta afirmació pren tot el seu sentit quan es posa en relació amb la manera com els mitjans de comunicació ho han projectat, ja que el seu paper és determinant en l'actualitat per demostrar si un fet genera un veritable impacte social.

És per aquesta raó que el principal objectiu del meu treball de recerca ha consistit a mesurar l'impacte que ha tingut el «procés» en la societat, a través del ressò en els mitjans de comunicació. I a més, tenint presents les diferents realitats que es posen de manifest a Catalunya i a Espanya, s'ha comparat també el ressò objectiu que han fet del procés els mitjans de comunicació tant d'àmbit català com d'àmbit espanyol. El treball se centra en dades objectives i contrastables, al marge de les apreciacions subjectives que sovint fan difícil fer les anàlisis i les valoracions respecte a tot el que envolta el denominat «procés català», i que també han dificultat aquest mateix treball. Per assolir els objectius presentats en aquest treball, la metodologia emprada en la seva part teòrica consisteix en una recerca de la informació sobre com determinar si un fet té o no impacte en la societat. Per fer-ho s'ha recorregut a les fonts obertes, especialment a internet, i també a quatre entrevistes a professionals i experts relacionats amb el món de la comunicació.

Un cop obtinguda i validada la informació teòrica, s'ha desenvolupat la part pràctica del treball. Per fer-ho s'han identificat els fets més rellevants del procés català i se n'ha fet una descripció detallada. A partir de totes aquestes dades s'ha realitzat una anàlisi sobre cadascun d'aquests fets per comprovar la transcendència que han tingut sobre la societat.

Aquest treball es pot diferenciar principalment en dues parts: una part pròpiament teòrica i una altra part d'anàlisi, tot plegat com a conseqüència de la metodologia emprada.

En la primera part s'hi troba la part teòrica del treball. Per una banda hi ha la introducció, que comprèn el marc teòric de l'impacte social per tal de fer comprensible l'anàlisi, i que estableix què és i els requisits que ha de complir un fet per generar impacte. Aquesta part ha estat elaborada a través de quatre entrevistes a professionals relacionats amb el món de la comunicació, a més de pòuar en definicions extretes de fonts obertes, com és el cas de les existents a internet, i s'ha fixat la descripció del terme *impacte social* com a: «un seguit de fets que tenen una transcendència en la societat que afecten, i que generen un abans i un després en aquesta, és a dir, la canvien».

En la mateixa introducció també s'hi troba l'explicació sobre què s'entén per «procés català» i els seus antecedents, oferint la perspectiva temporal necessària, perquè el que passa actualment també és fruit del que ha passat en les darreres dècades i així queda reflectit en el treball.

Per altra banda, es defineixen els fets que s'estudien en el treball de manera cronològica, i que comprenen des del 6 de setembre del 2017 fins al 12 de juny del 2019, sumant un total de quaranta-quatre fets que són classificats segons el que representen, és a dir, si són fets socials, jurídics o bé polítics.

La segona part del treball està constituïda per l'anàlisi, d'una banda, i els resultats extrets, de l'altra. L'anàlisi consta principalment de dues parts: en la primera s'hi realitza l'estudi de cada un dels fets esmentats anteriorment en el marc de quatre mitjans de comunicació diferents. D'aquests quatre mitjans, dos són de caràcter audiovisual, TV3 i La1, i s'estudia si els fets són primera notícia en el resum i quants minuts hi dedica; i els altres dos són mitjans en paper escrit: *La Vanguardia* i *l'Ara*, on s'estudia si els fets apareixen a la portada, quantes pàgines del diari ocupen i si són notícia en l'editorial. A partir de tota aquesta informació, s'han extret diferents resultats per determinar l'impacte dels fets en la societat.

Per altra banda, la segona part de l'anàlisi es basa en l'estudi de la variació dels mitjans en aquestes dates. Els mitjans estudiats han estat els mateixos que en l'anàlisi anterior, però en aquest cas s'ha analitzat la seva evolució i, a través de diferents gràfiques, s'ha observat el comportament de l'audiència durant els noticiaris dels fets escollits, ja que el volum d'audiència és un factor determinant per

tal d'establir si s'ha generat impacte en la societat o no, com prèviament s'ha establert en la part teòrica.

En finalitzar el treball es pot afirmar que els fets estudiats han generat impacte en la societat, ja que s'han produït una sèrie de fets amb molta transcendència i que ha aparegut de manera reiterada com a primera notícia en els informatius audiovisuals i a les primeres pàgines dels diaris. I en la mesura que els mitjans de comunicació aposten per prioritzar aquelles notícies que tenen més interès per als seus oients o lectors, la valoració de les dades d'audiència esdevé també un indicador clau per avaluar si un fet genera o no impacte social.

Cal destacar també que es pot observar una gran diferència en el nombre de minuts o pàgines dedicades als fets estudiats si es comparen els noticiaris catalans amb els de la resta d'Espanya.

Les dades d'audiència mostren clarament com el mes d'octubre de 2017 es va produir un gran increment en el nombre de visites o oients en els mitjans de comunicació. Això implica que aquest mes els fets que van ocórrer tenen molta rellevància, ja que segons dades oficials va ser durant aquest mes quan es van produir unes audiències amb xifres històriques a TV3, l'*Ara* i *La Vanguardia*. També destaquen dues dates, l'1 i el 3 d'octubre, ja que és durant aquests dies que TV3 i l'*Ara* dediquen noticiaris especials a aquestes notícies, i els altres mitjans hi dediquen molta més atenció de l'habitual. Per tant, es pot afirmar, com a dada molt rellevant, que aquestes dates han generat un gran impacte en la societat, ja que van fer que més del doble de les persones que habitualment miren els informatius s'interessessin pel que aleshores passava a la societat. Un altre període que cal destacar és el dels mesos de febrer a juny de 2019, sobretot a TV3. És durant aquest període que es va dur a terme el judici per la Causa Especial promoguda pel Tribunal Suprem contra part del govern de la Generalitat i els líders de les entitats Òmnium Cultural i ANC. El judici també va coincidir amb la segona repetició de les eleccions generals a les Corts espanyoles (28 d'abril) i amb les eleccions municipals, autonòmiques i europees (26 de maig).

Finalment, cal esmentar que gràcies a l'anàlisi realitzada dels mitjans de comunicació es poden obtenir uns resultats objectius sobre l'impacte social dels fets, en aquest cas el denominat «procés català», que demostren la seva rellevància en la societat.

Webgrafia

Agencia Estatal, *Boletín Oficial del Estado*. Llei Orgànica 10/1995 [en línia] (19 de juny): <<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-25444&p=20150428&t-n=1#ci-18>> – Betevé, «La cronologia del procés: de l'Estatut a l'1-O» [en línia] (25 de setembre): <<https://beteve.cat/societat/cronologia-del-proces-estatut-a-1-o-referendum/>> – Constitució Espanyola, Article 155 [en línia] (17 de setembre): <<https://>

app.congreso.es/consti/constitucion/indice/titulos/articulos.jsp?ini=155&tipo=2>
– Coboí, *Nous models d'anàlisi de l'impacte social* [en línia] (1 d'octubre): <http://www.coboi.cat/assets/uploads/2017/05/coboi_nous_models_impacte_social_20171.pdf> – Fernando Lorente. *Libertad Digital*, «Llarena deniega la investidura de Jordi Sánchez» [en línia] (17 de setembre): <<https://www.libertaddigital.com/espana/2018-04-12/llarena-deniega-otra-vez-la-vestidura-de-jordi-sanchez-1276616962/>> – Francesc Orteu (2018), *Abans ningú deia t'estimo*. Catedral.> – Generalitat de Catalunya, *Resultats eleccions Parlament 2012* [en línia] (1 d'octubre): <https://www.gencat.cat/governacio/resultats-parlament2012/09AU/DAU09999CM_L2.htm> – Generalitat de Catalunya, *El 9-N a la premsa* [en línia] (2 d'octubre): <http://ceo.gencat.cat/web/content/30_estudis/03_publicacions/Apunts/2015_06_01_Apunts_9Npremsa.pdf> – Mariona Ferrer i Fornells, *Diari ARA*, «La Fiscalia demana 25 anys per a Junqueras i fins a 17 per a la resta» [en línia] (25 de setembre): <https://www.ara.cat/politica/Fiscalia-demana-anys-presos-politics-Junqueras_0_2117788305.html> – Portal Jurídic de Catalunya, Llei 19/2017 [en línia] (30 d'agost): <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa&mode=single&documentId=796531&language=ca_ES> – Portal Jurídic de Catalunya, Llei Orgànica 10/1995 [en línia] (19 de juny): <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=556000&action=fitxa> – Xarxanet, «SROI: Una metodologia de moda per avaluar l'impacte» [en línia] (28 de setembre): <<http://xarxanet.org/projectes/noticies/sroi-una-metodologia-de-moda-per-avaluar-l-impacte>> – Estatut d'Autonomia de Catalunya [en línia] (25 de setembre): <<https://www.parlament.cat/document/cataleg/48089.pdf>> – Centre de Recerca en Economia Internacional. *L'efecte dels mitjans de comunicació sobre el comportament* [en línia] (2 d'octubre): <http://www.crei.cat/wp-content/uploads/2018/03/Opuscle-44_CAT-1.pdf>
